

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristölupavastualue

Lausuntopyyntö, ESAVI/17104/2019

Lausunto ympäristölupahakemuksesta, Hakamu Trading Oy, purkujätteen käsittely, Lappeenranta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa Hakamu Trading Oy:n ympäristölupahakemuksesta. Hakemus koskee jätteiden lajittelu- ja siirtokuormausaseman ympäristölupaa ja MARA-jätteen käyttämistä alueen rakentamiseen. Hakemuksen mukaan toiminta on haettu määräaikaisena 10 vuodeksi. Täyttöä tehdään 6 vuotta, jonka jälkeen alue on valmis muuhun toimintaan, jota ehdittäisiin harjoittaa 4 vuotta, jonka jälkeen alue voitaisiin ottaa kaavanmukaiseen käyttöön.

Toiminta sijoittuu Lappeenrannan Nuijamaantien varteen osoitteessa Pikonsuontie 33 kiinteistölle 405-515-3-30. Alue ei sijaitse pohjavesialueella eikä hakemuksen mukaan sen läheisyydessä ole häiriintyviä kohteita. Alueella on voimassa oleva oikeusvaikutteinen yleiskaava, jossa haetulle alueelle on annettu merkintä KM-9 (seudullista matkailuun ja rajaliikenteeseen liittyvää kauppaa).

Lausunto:

Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että toiminnalle ei tulisi myöntää hakemuksen mukaista ympäristölupaa esitetylle kiinteistölle. Perusteluinaan ELY-keskus esittää seuraavaa:

MARA-materiaalit

MARA-materiaalien käyttö rakentamisessa on kannatettavaa, mutta kohteet on valittava hyvin ja rakentamisvaihe tehtävä hallitusti. MARA-materiaalin tulee tosiasiallisesti korvata rakennusmateriaaleja, joita muuten olisi käytetty kohteen rakentamiseen.

Nyt toimitetussa ympäristölupahakemuksessa täyttöpaksuudeksi on esitetty paikoin jopa 15 m. ELY-keskuksen kanta on, ettei kentän rakentamiseksi katsota tarvittavan esitettyä kerrospaksuutta. Raja jätteiden hyödyntämisen ja loppusijoittamisen välille tulee häilyväksi, etenkin kun kentän rakentamisen on ilmoitettu kestävän kauan, eikä purkukohteita ole ennalta tiedossa. Esitettyjä kerrospaksuuksia ei tarvita mm. kantavuuden saamiseksi tai jakavien kerrosten rakentamiseksi.

20.1.2020

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on hyväksynyt hakijan MARA-ilmoituksen varastokentän rakentamiselle, jossa täyttökerrokseksi on esitetty asfalttia, betonia, tiiltä sekä tuhkaa. MARA-ilmoitus on hyväksytty 3.12.2019 ja kokonaistäyttöpaksuudeksi on hyväksytty 1,5 m asetuksen 843/2017 mukaisesti. Täyttöä on alettu tehdä 30.12.2019 tehdyn tarkastuksen perusteella, eikä ilmeisesti täytä asetuksen velvoitteita palakoon ja täyttöpaksuuden suhteen.

Mikäli ympäristölupa myönnetään ei tulisi hyväksyä esitetyn mukaisia kerrospaksuuksia. Lisäksi tulisi korostaa hallittua rakentamista ja MARA-asetuksen noudattamista. Toiminnanharjoittajan tulee olla tarkkaan selvillä vastaanotettavien materiaalien puhtaudesta ja MARA-asetuksen liukoisuuspitoisuuksien täyttymisestä. Kenttä tulee rakentaa valmiiksi lyhyemmässä ajassa, jotta täyttö saadaan peitettyä ja kiintoainekuormaa vesistöön vähennettyä.

Toiminnan kaavanmukaisuus

Ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §: ien mukaan harjoitettava toiminta ei saa estää alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta sijoittuu oikeusvaikutteisen Nuijamaan osayleiskaava 2030 (lainvoimainen 29.6.2017) alueelle. Alue on osoitettu kaavassa merkinnällä *KM-9, Kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön*. Jätteenkäsittelyä ei voida lukea kaavassa esitetyksi toiminnaksi, joten ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta on oikeusvaikutteisen yleiskaavan vastaista. Jätteiden käsittely ja välivarastointi kentällä sekä hallissa eivät estä kaavan mukaista toimintaa, sillä ne voidaan siirtää paikasta toiseen tarpeen vaatiessa.

Hakemuksessa esitetty jätetäyttö jäisi alueelle. MARA-asetuksen mukaan jätetäytön päälle voidaan rakentaa mm. halli, kenttä tai parkkipaikka. MARA-täyttö estää mm. asuntojen, toimistojen ja kaupparakennusten teon, joten haettu toiminta rajoittaisi kaavan toteuttamista. Hakemuksessa kuvatus kenttärakenteen rakentaminen yleiskaavan mukaiselle kaupallisen alueen rakennuspaikalle tulisi perustua vähintäänkin suunnittelutarveratkaisuun.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulee päätöksessä huomioida, että aluetta voidaan jatkossa käyttää kaavan mukaisesti ja että rakennettavan kentän kantavuudet ovat riittävät suunnitellulle toiminnalle. Näin estetään se, että jo sijoitettuja MARA-materiaaleja jouduttaisiin sijoittamaan uudelleen

Melu ja pöly

20.1.2020

Toiminta sijoittuu osin kaavassa merkitylle meluntorjuntatarvealueelle, me. Nykyisen meluntorjunnan tarpeen aiheuttaa viereisen Nuijamaantien liikenne. Kaavaselostuksessa mainitaan, että *Laadittujen ennusteiden mukaan liikenteen päiväaikainen melu ylittää alueella 55 dB*. Hakemuksen mukaisessa toiminnassa meluntorjuntatarve alue laajenisi selkeästi. Meluavimmat toiminnot, kuten murskaus, sijoittuvat merkittyjen alueiden ulkopuolelle, mutta äänet voivat kantautua kauemmaksi, etenkin, kun toiminta-alue on suunniteltu huomattavasti ympäristöään korkeammaksi.

Hakemukseen on liitetty melumallinnus, jonka mukaan toiminnasta aiheutuvan melun ei pitäisi ylittää 55 dB:ä asumiseen osoitetuilla alueilla. Ilman meluestettä meluarvot ylittyvät muutamien rakennusten kohdalla mallinnuksen perusteella. Selvityksessä ei oltu huomioitu melun impulssimaisuutta, jolloin tuloksiin lisätään 5 dB. Lisäys vaikuttaa lähiasuntojen piha-alueiden melutasoihin. Toiminnot eivät YSL 5 §:n 1 mom 2 kohdan mukaan saa aiheuttaa yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa mm. yleisen viihtyisyyden vähentymistä, johon melu voi oleellisesti vaikuttaa. Itään päin suunniteltu meluntorjunta rajaa melun rakentamiseen ajateltujen alueiden osalta kaavan osoittamaan laajuuteen. Melusuojausta ei ole hakemuksessa esitetty länsipuolelle ja toiminta voi vaikeuttaa naapurikiinteistöjen kaavan mukaista toimintaa sekä aiheuttaa niille meluntorjuntatarvetta. Kyseinen alue on kaavoitettu kaupan alueeksi.

Hakemuksessa oli esitetty tarkkailupisteet melulle ja pölylle. Tarkkailu toteutetaan aistinvaraisesti ja tarvittaessa tehdään melumittauksia. Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulee melu ja pöly mitata vähintään kertaluontoisesti lähimpien asuintalojen kohdalla.

Vaikutukset maisema-arvoihin

Hakemuksen mukaiselle alueelle on kaavassa suunnittelumääräys, jossa on nostettu esille alueen luonto- ja maisema-arvot sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttäminen. Mikäli alueella toteutetaan suunnitelmien mukainen täyttö, muuttuu maisema oleellisesti, sillä kenttä nousee muusta ympäristöstä selkeästi korkeammalle. Täyttöpenkan pohjoispää tulisi olemaan n. 15 m korkea ja melko jyrkkä. Suunnitelmissa esitetyt meluseinämät nousisivat vielä tätä korkeammalle. Hakemuksessa esitetylle täytölle ja melusteille tulee mahdollisesti hakea maisema- tai toimenpidelupa.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulee päätöksessä huomioida maisema-arvojen ja kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyminen. Viereisten tonttien rakentaminen ja käyttö eivät saa vaikeutua täytön vuoksi.

Vaikutukset luontoarvoihin, Soskuanjoki ja kalasto

Läheinen Soskuanjoki on rajajoki ja lohikaloille soveltuva vesistö. Soskuanjoen arvokkuus lohikaloille ja liettymisen estäminen on mainittu

20.1.2020

alueen kaavassa. KM-9-merkityillä alueilla tulee erityisesti kiinnittää huomiota kiintoainekuormituksen estämiseen ja hulevesien käsittelyyn. Lupahakemuksessa ei oltu esitetty arviota toiminnan vaikutuksesta Soskuanjokeen.

Soskuanjoesta kunnostettiin EU-rahoitteisen Rifci-hankeen aikana (v. 2012-2013) viisi koskea, jonka jälkeen niissä on lisääntynyt lohi ja taimen. Poikasmäärät ovat kuitenkin edelleen hyvin pieniä. Samaan aikaan kunnostettiin myös Mustajoen koskia, jossa taimenia on huomattavasti enemmän ja kanta on suhteellisen vahva. Mustajoki yhtyy Soskuanjokeen noin neljä kilometriä valtakunnanrajan alapuolella. Yhtymäkohdan jälkeen Venäjän puolella on useita koskia, jossa taimen lisääntyy.

Soskuanjoessa ja Mustajoessa elävä taimenkanta on erittäin arvokas. Se on ainut alkuperäinen meritaimenkanta, joka lisääntyy Suomen puolella. Sen takia se on otettu myös viljelyyn ja tällä kannalla on tarkoitus hoitaa meidän alueen mereen laskevia jokia.

Taimenelle haitallisempia vedenlaadun muutoksia ovat pH:n muuttuminen, lämpötilan liiallinen nousu (happi loppuu) ja pohjan liettyminen. Liettyminen haittaa taimenien kutua ja lisääntymistä kahdella tavalla. Kutupaikat eivät toimi, jos ne peittyvät kiintoaineksella ja jos kutu tapahtuu, niin vaarassa ovat mätimunat, koska hapetus estyy talven aikana.

Hakemuksen mukaisessa toiminnassa MARA-materiaalilla täytettävä alue olisi auki jopa 6 vuotta kentän rakentamisen ajan, mikä voi lisätä kiintoainekuormitusta. Hakemuksen mukaisen toiminnan ongelma on juuri kiintoaine, jos sitä pääsee Soskuanjokeen suuria määriä. Taimenkannalle vaikutukset voivat olla kohtalokkaita, varsinkin Soskuanjoen osuudelle, ennen Mustajoen yhtymäkohtaa. Tällä jokipätkällä kanta on vielä heikko, mutta paranemaan päin kunnostusten ansiosta. Lisääntyvä kiintoaines vaikuttanee myös Venäjän puoleiselle jokiosalle, sillä joessa ei ole yhtään järveä tai muutakaan jokilaajentumaa ennen merta. Hankkeen haitalliset vaikutukset voivat ulottua mahdollisesti valtakunnan rajan yli Venäjän puolelle, jolloin asiaa käsittelee rajavesikomissio.

Edellä esitetyn perusteella, suunniteltu hanke voi aiheuttaa kaavassa sekä ympäristönsuojelulaissa kiellettyjä seurauksia Soskuanjoessa. Lupaharkinnassa tulee huomioida YSL 49 §; toiminta ei saa aiheuttaa mm. erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista toiminnan vaikutusalueella eikä ympäristön pilaantumista, mistä on mainittu lain 5 § 1 mom 2 kohdassa.

Liikenteen ja yleissuunnitelman huomiointi hankkeessa

Liikenteen osalta osayleiskaavan kaavamääräyksissä on todettu, että alueen liikenneympäristön turvallisuuteen, sujuvuuteen ja ympäristön laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota.

20.1.2020

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut yleissuunnitelman valtatie 13 (Nuijamaantie) parantamisesta välillä Lappeenranta – Nuijamaa. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa valtatie varteen sijoittuvat maankäytön kehittämistarpeet ja kaupalliset tarpeet huomioiden. Valtatie 13 on suunniteltu parannettavan nykyisellä paikallaan korkealuokkaiseksi nelikaistaiseksi valtatieksi Mälkiästä Nuijamaan raja-asemalle noin 16,5 kilometrin matkalla tarvittavine tie-, katu- ja liittymäjärjestelyineen. Näiden yleissuunnitelman mukaisten ratkaisujen rakentaminen ei tällä hetkellä sisälly Väyläviraston toteuttamishohjelmiin. Hakemuksessa kuvattu toiminta sijoittuisi osayleiskaavassa osoitetun Nuijamaantien eritasoliittymän kaakkoispuolelle, valtatie 13 ja kokoojakadun väliselle alueelle.

Nykytilanteessa liikenne hakijan hallinnoimalle kiinteistölle tapahtuisi Rapattilan tasoliittymän ja Pikonsuontien yksityistien kautta. Liikenne on ohjattava tämän virallisen liittymän kautta. Suljettua Pikonsuontien liittymää Nuijamaantielle (Vt 13) ei saa käyttää. Hakija on arvioinut työpäivinä kuljetettavien jätekuormien määrän olevan 10-15 kuormaa. Nuijamaan rajanylityspaikan mahdolliset ruuhkat Suomen tai Venäjän puolella näkyvät ajoittain valtatiellä 13 asti. Näissä ruuhkatilanteissa Rapattilan nykyisen tasoliittymän kautta voi olla vaikeuksia päästä liittymään takaisin valtatielle. Liikennevastuualue on jo vuonna 2011 antamassaan lausunnossa todennut, että valtatie 13 Lappeenranta - Nuijamaa varteen sijoittuvan alueen rakentaminen edellyttää asemakaavaa tai vähintään suunnittelutarveratkaisua, jotta maankäyttö ja liikennejärjestelyt saadaan tarkoituksenmukaisesti yhteen sovitettua.

Lupahakemuksessa esitetty kenttäalue on suunniteltu pengerrerettävän korkeaksi siten, että nykyisen valtatie ja kentän välille muodostuu merkittävä tasoero. Kentän luiskat ulottuisivat kiinteistön rajoille ja myös valtatie 13 nykyisen suoja-alueen puolelle. Toimintaa palvelevia täyttöjä tai muitakaan rakenteita ei saa sijoittaa osayleiskaavassa esitetylle yleisen tien alueelle. Purkujätteestä ja muusta pengermateriaalista rakennettavan luiskan viereen, hakijan hallinnoimalle alueelle on rakennettava niskaojat, joiden kautta hulevedet on johdettavissa, kerättävissä ja käsiteltävissä ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pengerrakenteet, niskaojat ja muut hulevesirakenteet on suunniteltava ja rakennettava siten, että ne ovat kunnossapidettävissä luvanhakijan hallinnassa olevan kiinteistön kautta.

Toimintaan sisältyisi mm. puun hakettamista sekä paperi- ja muovijätteen silppuamista sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskaamista. Toiminta ei saa aiheuttaa tiealueen ja myöhemmin osayleiskaavan perusteella rakennettavan tie- tai katualueen roskaantumista eikä pölyyntymistä ja liejuuntumista. Mikäli tiealueen roskaantumista ja likaantumista aiheutuu, toiminnanharjoittaja on velvollinen puhdistamaan tiealueen kustannuksellaan tienpitäjän määräysten mukaisesti. Puhdistustyössä tulee noudattaa vastaavia turvallisuusmääräyksiä ja liikenteenohjausvaatimuksia kuin tienpitäjän omissa kunnossa- ja puhtaanapitotoissa.

Hule- ja jätevedet

Koska alue ei ole vesihuollon toiminta-aluetta, liittämismääräyksiä ei ole. Mikäli omasta kaivosta otetaan vettä yli 100 m³/vrk, tulee tästä ilmoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle. Jos määrä ylittää 250 m³/vrk, tulee hakea lupaa aluehallintovirastolta. Jätetäyttöä ei saa sijoittaa 30 metriä lähemmäs talousvesikaivoa. Kiinteistökohtainen jätevedenkäsittely tulee toteuttaa ympäristönsuojelulain ja Lappeenrannan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

Osayleiskaavan yleisissä määräyksissä on mainittu, että hulevedet tulee käsitellä luonnonmukaisin menetelmin tai viivytämällä. Hulevedet eivät saa heikentää vastaanottavan vesistön veden laatua tai lisätä virtaamaa alueelta. Rakentamisvaiheessa alueelta voi tulla huomattavaakin kiintoainekuormitusta. Näytteitä oli esitetty otettavaksi kerran vuodessa tarkkailukaivosta. Hakemuksessa kuvattu alueen rakentaminen ja varastokenttien päällystäminen noin 5 ha:n alueella lisää valumia yrityksen toimipaikalta alapuoliselle päätien rummulle ja edelleen Soskuanjokeen. Lupahakemuksessa ei oltu selkeästi esitetty ovatko alueen ojarummut mitoitukseltaan riittäviä, tuleeko alueelle viivytysallas ja miten se on mitoitettu eikä syntyvien hulevesien määrää oltu arvioitu. Luvanhakija vastaa mahdollisten nykyisten ojien ja rumpujen vaatimien muutosten suunnittelusta, rakentamisesta koskevien lupien hakemisesta ja rakentamisesta kustannuksineen.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulee näytteitä ottaa rakentamisen aikana 2 kk välein ja jatkossakin vähintään kerran vuodessa. Ennen luvan myöntämistä tulee esittää tarkkailusuunnitelma sekä tarkemmat suunnitelmat hulevesien määrästä ja käsittelystä ennen luvan myöntämistä. Olemassa olevien ojien ja rumpujen riittävyys vesien johtamiseen on varmistettava asiantuntijan suunnitelmiin perustuen. Viivytysallas tai muu soveltuva vesienkäsittely tulee mitoittaa riittävän suureksi ja huomioida ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät sateet. Rakenteiden tulee olla valmiina ennen toiminnan aloittamista.

Vakuus

Vakuudessa ei ole huomioitu jätekustannuksia tilanteessa, että ne joudutaan viemään toisaalle käsittelyyn. Jätteiden positiivista arvoa ei huomioida vakuuden määrää vähentävänä tekijänä. Vakuudesta tulee käydä ilmi, onko siinä alv vai ei.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on ratkaissut ympäristönsuojelupäällikkö Jaakko Vesivalo.

20.1.2020

Asian käsittelyyn ovat osallistuneet vesistöt-yksiköstä limnologi Marja Kauppi ja vesistöasiantuntija Markus Tapaninen, liikennejärjestelmäyksiköstä ympäristöasiantuntija Suvi Nirkko, sekä yhdyskunnat ja luonto-yksiköstä johtava vesitalousasiantuntija Johanna Kallio ja arkkitehti Tuija Mustonen.

Tämä asiakirja KASELY/1789/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/1789/2019 har godkänts elektroniskt

Ojala Jenni 20.01.2020 12:45

Vesivalo Jaakko 20.01.2020 12:44